Ten eerste

'Taskforce' moet Nederland voorbereiden op ouderen-golf

Charlotte Huisman
Den Haag

Een brede 'taskforce' van overheden en organisaties gaat werken aan passender huisvesting en hulp voor ouderen. Deze nieuwe 'Taskforce Wonen en Zorg' bestaat uit de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, de koepel van woningcorporaties, de werkgevers in de zorg en de ministeries van Volksgezondheid en van Binnenlandse Zaken.

Ze gaan samenwerken om de problemen op het gebied van zorg en wonen voor de snel groeiende groep ouderen aan te pakken. De taskforce wil bereiken dat ouderen de benodigde zorg krijgen in een voor hen passende woning. Juist aan woonvormen waarin ouderen adequate zorg kunnen krijgen is volgens de partijen veel behoefte. Dat is een pikante constatering: het Rijk heeft een paar jaar geleden de verzorgingshuizen juist laten sluiten.

'Verzorgingshuizen kregen steeds minder inschrijvingen', zegt de woordvoerder van minister Hugo de Jonge (volksgezondheid). 'De meeste ouderen willen graag zo lang mogelijk thuis wonen. Maar er zijn nu nijpende vraagstukken op het gebied van eenzaamheid, onvoldoende geschikte woningen en toenemende tekorten aan personeel in de zorg, die moeten worden aangepakt.'

De taskforce wordt zeker geen excuus om echte beslissingen op de lange baan te schuiven, beklemtoont de minister. Er moet volgens hem echt wat gebeuren nu Nederland in hoog tempo vergrijst: van 1,3 miljoen 75-plussers nu naar 2,1 miljoen in 2030.

Door het kabinetsbeleid wonen ouderen nu tot op zeer hoge leeftijd thuis, ook als hun gezondheid fragieler wordt. Alleen als ze 24 uur per dag zorg nodig hebben, bijvoorbeeld door vergevorderde dementie, komen ze in aanmerking voor een plek in het verpleeghuis. Dit leidt al tot knelpunten. In de zomer bleek dat bijna 14 duizend mensen niet terecht konden in een verpleeghuis in de buurt. Zij ontvangen elders zorg, maar zouden volgens zorgmedewerkers beter op hun plek zijn in een instelling. Ook is niet altijd voldoende wijkverpleging beschikbaar.

> Snelle vergrijzing vraagt om nieuwe aanpak van zorg en huisvesting

Hans Adriani, voorzitter van de Taskforce Wonen en Zorg, zegt dat het niet te bedoeling is om de verzorgingshuizen te herintroduceren. 'Maar we moeten wel in alle gemeenten wonen en zorg in de eigen omgeving van ouderen realiseren.' Over tien jaar volgt volgens Adriani 'de grote hausse' van ouderen die hieraan behoefte heeft, en dan moet het georganiseerd zijn. Daarom wil de Taskforce dat alle 355 gemeenten nu meten hoe groot de vraag naar de combinatie van zorg en wonen is op hun grondgebied. 'Vervolgens moeten de wethouder, de woningcorporatie en de zorgpartijen overleggen hoeveel en hoe er moet worden gebouwd of verbouwd en hoe dat moet worden geregeld.'

Dat kunnen aangepaste woningen zijn in een aangepaste omgeving, zodat bewoners met een rollator het winkelcentrum kunnen bereiken, zegt Adriani. Maar dat zouden ook complexen kunnen zijn waar de ouderen samen wonen.

Gemeenten moeten sinds het Rijk in 2015 zorgtaken overhevelde zelf de kosten betalen voor meer zorg aan huis van kwetsbare inwoners. Die staan dus vast niet te springen bij deze bouwplannen? Adriani: 'Gemeenten zien de urgentie.'

Eind dit jaar presenteert de Taskforce concrete plannen.